Fimmtudaginn 14. apríl 1994.

Nr. 141/1994. **Karma hf.**
(sjálfur)
gegn
sýslumanninum í Neskaupstað

Kærumál. Gjaldþrot. Skipti. Aðfarargerð. Hæfi stjórnvalds.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Haraldur Henrysson og Pétur Kr. Hafstein og Ingibjörg Benediktsdóttir, settur hæstaréttardómari.

Sóknaraðili skaut málinu til Hæstaréttar með kæru 8. mars 1994, sem barst Hæstarétti 22. sama mánaðar. Krefst hann þess, að hinn kærði úrskurður verði felldur úr gildi og honum dæmdur málskostnaður í héraði og kærumálskostnaður.

Varnaraðili krefst staðfestingar á úrskurði héraðsdómara og kærumálskostnaðar úr hendi sóknaraðila.

Héraðsdómari hefur sent Hæstarétti athugasemdir sínar, sbr. 2. mgr. 147. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. 2. mgr. 179. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl.

Málsatvikum er lýst í hinum kærða úrskurði.

Með skírskotun til forsendna hins kærða úrskurðar er fallist á niðurstöðu hans um málsástæður sóknaraðila, er lúta að hæfi sýslumannsins í Neskaupstað við aðfarargerð hjá sóknaraðila 4. nóvember 1993.

Svo sem rakið er í úrskurði héraðsdómara, var stjórnarformaður sóknaraðila viðstaddur aðfarargerðina, og var bókað eftir honum, að hann benti á steypuhrærivél og sængurverasett, og teldi hann, að þær eignir dygðu ekki fyrir kröfu þeirri, er krafist var fjárnáms fyrir. Var þá bókað árangurslaust fjárnám, og er það ekki rétt, sem skilja má af hinum kærða úrskurði, að gert hafi verið fjárnám í umræddum hlutum.

Við meðferð málsins fyrir Héraðsdómi Austurlands hélt stjórnarformaður sóknaraðila því fram, að um frekari eignir væri að ræða

en bent var á við aðfarargerðina. Í greinargerð, sem lögð var fram í þinghaldi 19. janúar 1994, kvaðst hann myndu benda á frekari eignir í því þinghaldi. Hann benti þá einungis á fiskvinnsluvél þá, sem greint er frá í hinum kærða úrskurði. Málið var tekið til úrskurðar þennan dag, en 2. febrúar var málið endurupptekið og því beint til sóknaraðila, að hann legði fram frekari gögn. Var veittur frestur til 7. febrúar. Engar nýjar upplýsingar komu þá fram af hálfu sóknaraðila, en bókað var eftir forsvarsmanni hans, að hann teldi, að „verðmæti eigna fyrirtækisins dugi fyrir réttmætum kröfum". Eins og fram kemur í hinum kærða úrskurði, á sóknaraðili engin óafgreidd erindi hjá Skattstofu Austurlandsumdæmis. Samkvæmt bréfi skattstofunnar til varnaraðila 21. mars 1994, sem lagt hefur verið fyrir Hæstarétt, hefur sóknaraðili ekki skilað skattframtölum frá stofnun félagsins á árinu 1989 að undanskildu bráðabirgðauppgjöri vegna þess árs. Með úrskurði 15. mars sl. hafnaði skattstjóri innskattskröfu sóknaraðila fyrir tímabilið nóvember–desember 1993.

Í hinum kærða úrskurði er vikið að lager og tækjum sóknaraðila, sem fullvíst yrði að telja, að báðir aðilar hafi vitað um við aðfarargerðina. Í málinu liggja engin gögn frammi þar að lútandi. Hafi sýslumanni verið kunnugt um slíkar eignir, hefði honum verið rétt að kanna þær frekar með hliðsjón af 64. gr. laga nr. 90/1989 um aðför. Þegar litið er til þeirra upplýsinga, er stjórnarformaður sóknaraðila gaf við aðfarargerðina og síðar við meðferð máls þessa fyrir héraðsdómi, eru hins vegar ekki efni til að draga í efa, að gerðin gefi í meginatriðum rétta mynd af fjárhag sóknaraðila. Ber því að fallast á þá niðurstöðu héraðsdómara, að fullnægt sé lagaskilyrðum til að taka bú varnaraðila til gjaldþrotaskipta, sbr. 1. tl. 2. mgr. 65. gr. laga nr. 21/1991. Hinn kærði úrskurður verður því staðfestur og sóknaraðili dæmdur til að greiða varnaraðila kærumálskostnað, eins og í dómsorði greinir.

Dómsorð:

Hinn kærði úrskurður er staðfestur.

Sóknaraðili, Karma hf., greiði varnaraðila, sýslumanninum í Neskaupstað, 25.000 krónur í kærumálskostnað.

Úrskurður Héraðsdóms Austurlands 28. febrúar 1994.

I.

Mánudaginn 28. febrúar 1994 er dómþing Héraðsdóms Austurlands háð að Lyngási 15, Egilsstöðum, af Bernhard Bogasyni fulltrúa og kveðinn upp úrskurður í málinu nr. X-1/1994: Sýslumaðurinn í Neskaupstað gegn Karma hf., ágreiningur vegna kröfu um gjaldþrotaskipti.

Mál þetta, sem tekið var til úrskurðar hinn 7. febrúar sl., var þingfest þann 7. janúar sl. þegar fyrirsvarsmenn Karma hf., kt. 680789-1429, Neskaupstað, höfðu uppi mótmæli við kröfu sýslumannsins í Neskaupstað, kt. 490169-1429, um að bú Karma hf. yrði tekið til gjaldþrotaskipta.

II.

Sóknaraðili, sýslumaðurinn í Neskaupstað, hefur gert þá kröfu að bú Karma hf. verði tekið til gjaldþrotaskipta.

Varnaraðili, Karma hf., hefur gert eftirfarandi kröfur: að kröfu sýslumannsins í Neskaupstað um, að bú félagsins verði tekið til gjaldþrotaskipta, verði hafnað, að fjárnámsgerð, er fram fór 4. nóvember 1993, verði úrskurðuð ógild. Þá hefur af hálfu Karma hf. verið krafist málskostnaðar skv. fram lögðum málskostnaðarreikningi og miskabóta að mati dómsins.

Sýslumaðurinn í Neskaupstað styður kröfu sína við 1. tl. 2. mgr. 65. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. Vísað er til árangurslauss fjárnáms, er fram fór hjá skuldara þann 4. nóvember 1993, fyrir kröfu skiptabeiðanda, sem er vegna ógreiddra opinberra gjalda. Af hálfu sýslumannsins hefur öllum kröfum Karma hf. verið mótmælt. Sýslumaðurinn mótmælti því hins vegar ekki að varnir vegna fjárnámsgerðarinnar kæmust að í máli þessu.

Varnaraðili hefur vísað til þess, að fjárnám það, er fram fór 4. nóvember 1993, sé ógilt, þar sem sýslumaðurinn, er það framkvæmdi, hafi verið vanhæfur til að fara með málið. Þá byggjast varnir Karma hf. einnig á því að fjárnámið gefi ekki rétta mynd af fjárhag félagsins og því sé skilyrðum 1. tl. 2. mgr. 65. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. ekki uppfyllt.

Dómurinn ákvað, með hliðsjón af ákvæðum 2. mgr. 92. gr. laga nr. 90/1989, að taka til efnismeðferðar mótmæli varnaraðila varðandi gildi fjárnámsgerðarinnar, þrátt fyrir það að þau mótmæli hefðu ekki komið fram innan 8 vikna og sætti þetta ekki mótmælum skiptabeiðanda. Hinn 4. janúar sl. barst Héraðsdómi Austurlands erindi Karma hf. þar sem krafist var ógildingar á fjárnáminu með framangreindum rökum og ákveðið var að fjalla um ágreininginn í máli þessu.

Eins og á stendur í máli þessu þykir nauðsynlegt að reifa nokkuð ýtarlega málsatvik og málatilbúnað aðila.

Bókun fjárnámsgerðar þeirrar, er fram fór 4. nóvember sl., er svohljóðandi:

„Fimmtudaginn 4.11. 1993 kl. 12.00 tók Bjarni Stefánsson, sýslumaður í Neskaupstað, fyrir í skrifstofu embættisins, Miðstræti 18, Neskaupstað:

Aðfarargerð nr. 61/1993.

Gerðarbeiðandi: sýslumaðurinn í Neskaupstað, kt. 490169-4589.

Gerðarþoli: Karma hf., kt. 680789-1429.

Fyrir gerðarbeiðanda mætir Ásgeir Lárusson.

Lagt er fram:

nr. 1 aðfararbeiðni,

nr. 2 greiðslustöðuyfirlit,

nr. 3 boðunarbréf.

Gerðarbeiðandi krefst fjárnáms fyrir kröfu að fjárhæð kr. 4.821.853, sem sundurliðast þannig:

höfuðstóll	kr.	3.782.692
dráttarvextir frá gjalddaga til 19.10.93	kr.	1.029.161
aðfarargjald í ríkissjóð	kr.	10.000
	kr.	4.821.853

auk áfallandi dráttarvaxta samkvæmt vaxtalögum nr. 25/1987 til greiðsludags, kostnaðar af þessari gerð og alls kostnaðar af frekari fullnustugerðum ef til þeirra kemur.

Fyrir gerðarþola mætir Gestur Janus Ragnarsson stjórnarformaður ásamt Pétri Óskarssyni.

Honum er kynnt kröfugerð gerðarbeiðanda og leiðbeint um stöðu sína við gerðina, en verður ekki við áskorun um að greiða kröfu gerðarbeiðanda.

Skorað er á málsvara gerðarþola að benda á eignir til fjárnáms.

Mætti kveður Karma hf. eiga eina steypuhrærivél og sængurverasett og kveðst ekki telja að þær eigur félagsins dugi fyrir kröfunni.

Fjárnáminu er því lokið *án árangurs* og er það gert með vísan til 8. kafla laga nr. 90/1989.

Lagt er fram:

Nr. 4 yfirlýsing umboðsmanns gerðarþola.

Að lokinni skoðun á málskjali nr. 4 tekur sýslumaður svofellda

ÁKVÖRÐUN:

„Með vísan til 4. gr. laga nr. 90/1989 er kröfu umboðsmanns gerðarþola um, að sýslumaður víki sæti, hafnað. Sýslumaður samþykkir (sic) að Ásgeir Lárusson, starfsmaður við embættið, mæti f.h. gerðarbeiðanda við fjárnámið."

Málsvara gerðarþola er leiðbeint um þýðingu fjárnámsins.

Mætta er kynnt efni þessarar bókunar. Hann kveðst áskilja sér allan rétt til að skjóta málinu til Héraðsdóms Austurlands. Einnig fer hann fram á að framangreindir hlutir verði vörslusviptir. Sýslumaður mun taka ákvörðun um hvort af vörslusviptingu verður.

Gerðinni er þannig lokið.
Gestur Janus Ragnarsson (sign.)
Pétur Óskarsson (sign.)
Ásgeir Lárusson (sign.)
Bjarni Stefánsson (sign.)

Vottur:
Íris Alfreðsdóttir (sign.)"

Á meðan meðferð máls þessa hefur staðið yfir, hefur krafa skiptabeiðanda lækkað þar sem varnaraðili hefur skilað inn skýrslum varðandi virðisaukaskatt og staðgreiðslu. Samkvæmt greiðslustöðuyfirlitum lögðum fram í þinghaldi þann 7. febrúar sl., þann dag er málið var tekið til úrskurðar, nam gjaldfallin krafa skiptabeiðanda kr. 3.420.453, miðað við að ofangreindar skýrslur séu í samræmi við bækur fyrirtækisins. Til viðbótar hafa verið lagðar kr. 535.363 á varnaraðila til fyrirframgreiðslu skatta vegna ársins 1994 er greiða skal með jöfnum greiðslum mánaðarlega þar til endanleg álagning skattyfirvalda liggur fyrir.

III.

Af hálfu varnaraðila hefur krafa um ógildingu fjárnámsins vegna vanhæfis sýslumannsins verið byggð á því að vegna fyrri afskipta sýslumannsins af fyrirtækinu verði ekki séð að sýslumaðurinn geti litið hlutlaust á málefni þess. Varnaraðili hefur lýst forsögu málsins á þann veg, að sýslumaðurinn hafi tekið fyrir kröfu byggingarfulltrúans í Neskaupstað um að verslun Karma hf. yrði lokað þar sem tilskilin leyfi hafi ekki verið fengin fyrir rekstrinum á þeim stað sem hún er rekin á en varnaraðili rekur litla matvöruverslun í Neskaupstað. Fyrirsvarsmenn Karma hf. hafa haldið því fram að afskipti sýslumannsins hafi einkennst af hlutdrægni og teknar hafi verið ómálefnalegar ákvarðanir vegna þess máls. Þáverandi stjórnarformaður fyrirtækisins hafi verið boðaður á fund lögreglustjóra og sýslumaður haft uppi hótanir, m.a. um fangelsisrefsingu. Þáverandi stjórnarformaður hafi

ekki komið nálægt rekstrinum og það hafi sýslumaður vitað en hann hafi hins vegar ætlað að meina núverandi stjórnarformanni að vera viðstaddur fyrirtökuna. Málið hafi síðan verið til meðferðar hjá sýslumanninum þar til hann kallaði fyrirsvarsmenn Neskaupstaðarbæjar á sinn fund „til að fá samþykki þeirra fyrir því að vísa lokunarmáli Karma hf. inn á sakavettvang til ríkissaksóknara", eins og komist er að orði í greinargerð varnaraðila. Fyrirsvarsmenn Karma hf. hafa haldið því fram að greinilegt sé af öllum vinnubrögðum sýslumannsins að hans ásetningur standi til að loka verslun Karma hf. með öllum ráðum.

Varnaraðili hefur haldið fram að hlutdrægni sýslumannsins við fjárnámsgerðina hafi glögglega komið fram með því að hann veitti ekki umbeðinn frest skv. 26. gr. aðfararlaga nr. 90/1989. Gert hafi verið fjárnám í sængurfatnaði sem beinlínis sé bannað skv. ákvæðum 43. gr. laga nr. 90/1989 og því komi fram „sönnun þess mikla eigin vilja sýslumannsins að ná fram vilja til lokunaraðgerða á hendur Karma hf." eins og komist er að orði í greinargerð varnaraðila.

Við munnlegan flutning málsins mótmælti sýslumaður, að störf hans, sem unnin voru að kröfu byggingarfulltrúans í Neskaupstað í samræmi við ákvæði byggingarlaga nr. 54/1978, hafi verið unnin af hlutdrægni eða að ómálefnalegar ákvarðanir hafi verið teknar af hans hálfu í því máli. Einungis hafi verið unnið í samræmi við ákvæði laga og málið sent ríkissaksóknara til frekari ákvörðunar og vísað til c-liðar 2. gr. laga nr. 19/1991 í því sambandi. Bent var á af hálfu sýslumannsins, að túlka mætti ákvæði byggingarlaga á þann veg að lögreglustjóri hefði heimildir til stöðvunar framkvæmda sem í bága færu við lögin en hann hins vegar tekið þá ákvörðun að senda málið ríkissaksóknara til frekari ákvörðunar eftir að neitað var að verða við tilmælum um að stöðva reksturinn. Það geti því ekki bent til eindregins vilja til að loka versluninni né verið vísbending um að teknar hafi verið ómálefnalegar ákvarðanir. Ekki hafi verið hafðar uppi refsikröfur af hálfu bæjaryfirvalda í Neskaupstað og því væri það misskilningur af hálfu fyrirsvarsmanna Karma hf. þegar þeir töluðu um að málið hefði verið sent inn á sakavettvang. Málið hefði einungis verið unnið til ríkissaksóknara þannig að hugsanlega mætti höfða mál til brottnáms ólögmæts ástands. Þá benti sýslumaðurinn á að farið hefði verið að óskum fyrirsvarsmanna Karma hf. við fyrirtöku málsins.

Þá vísaði sýslumaðurinn til þess að fjárnámið þann 4. nóvember sl. hefði verið framkvæmt eftir gildandi reglum. Skorað hefði verið á gerðarþola að benda á eignir til tryggingar kröfunni, en bent hefði verið á eignir, er óumdeilanlega hefðu ekki dugað fyrir kröfunni. Fjárnáminu hefði því verið lok-

ið sem árangurslausu og fyrirsvarsmönnum Karma hf. leiðbeint um þýðingu þeirra málalykta. Þess hefði verið krafist við fjárnámið að sýslumaðurinn viki sæti en þeirri kröfu verið hafnað með formlegri ákvörðun. Fram kom hjá sýslumanninum að óskað hefði verið eftir fresti af hálfu gerðarþola en þeirri ósk hafi verið hafnað án þess að um það hefði verið bókað sérstaklega.

IV.

Álit dómsins.

Telja verður að krafa varnaraðila um, að hafna beri kröfu um gjaldþrotaskipti á grundvelli fjárnáms þess er fram fór þann 4. nóvember 1993, vegna vanhæfis sýslumannsins, sé grundvölluð á 7. tl. 5. gr. laga nr. 91/1991, sbr. 4. gr. laga nr. 90/1989, þ.e. að fyrir hendi séu einhver þau atvik eða aðstæður sem séu fallnar til þess að draga óhlutdrægni sýslumannsins með réttu í efa. Er hér á ferðinni regla sem byggist á þeim sjónarmiðum að treysta megi að gætt sé réttra vinnubragða við meðferð mála, ytri atvik megi ekki benda til þess að ákvarðanir gætu verið teknar af hlutdrægni. Hins vegar dugir ekki að sá, sem krefst vikningar embættismanns, beri kala til embættismannsins eða telji hann óvinveittan sér, sýna þarf fram á óvild embættismannsins, hlutdræg vinnubrögð hans eða önnur atvik er bendi til þess að ákvarðanir hans gætu verið teknar af hlutdrægni.

Af endurritum úr gerðabókum sýslumannsins vegna fyrirtöku kröfu byggingarfulltrúans á Neskaupstað um lokun verslunar varnaraðila þann 10. febrúar 1993 verður ráðið að farið hafi verið að óskum þáverandi stjórnarformanns Karma hf. um að núverandi stjórnarformaður yrði viðstaddur fyrirtökuna auk stjórnarformannsins. Þá má sjá af gerðabókinni, að bókaðar hafa verið athugasemdir að ósk stjórnarformannsins og að bókun hafi verið upp lesin og undirrituð af stjórnarformanninum án athugasemda. Ekki var óeðlilegt að þáverandi stjórnarformaður, sem er dóttir núverandi stjórnarformanns, væri boðaður til fyrirtökunnar, en hún er enn skráður framkvæmdastjóri félagsins og sú eina er hefur prókúruumboð fyrir félagið. Þá er fram komið að verslun Karma hf. er rekin á grundvelli verslunarleyfis sem gefið var út til fráfarandi stjórnarformanns.

Þann 12. febrúar var málið aftur tekið fyrir og hafnaði sýslumaður því þá fyrst í stað að aðstoðarmaður fyrirtækisins yrði viðstaddur fyrirtökuna en féllst síðar á það þegar hann framvísaði umboði frá stjórn fyrirtækisins. Lögð var fram greinargerð frá fyrirtækinu og af gerðabók verður ráðið að athugasemdir af hálfu fyrirsvarsmanna hafi verið færðar til bókar og bókun hafi verið upp lesin án athugasemda. Við fyrirtökuna kröfðust fyrirsvars-

menn Karma hf. þess að lögreglustjórinn viki sæti og tók hann sér frest til ákvörðunar þar um. Hafnaði hann síðar þeirri kröfu.

Svo virðist sem fyrirsvarsmenn Karma hf. hafi fengið að koma að öllum gögnum og bókaðar hafi verið athugasemdir þeirra varðandi málið. Sýslumaður vann að málinu í samræmi við 31. gr. byggingarlaga nr. 54/1978 er kveður á um að lögreglustjóra sé skylt að veita byggingarfulltrúa aðstoð við stöðvun framkvæmda sem í bága fara við ákvæði byggingarlaga eða byggingarreglugerðar. Ekki voru neinar framkvæmdir stöðvaðar heldur málið sent ríkissaksóknara á grundvelli c-liðar 2. gr. laga um meðferð opinberra mála. Verður því ekki á það fallist að meðferð sýslumannsins á kröfu byggingarfulltrúans í Neskaupstað hafi verið á þann veg að sýslumaðurinn sé vanhæfur til að sinna fyrirtökum á fjárnámsbeiðnum þeim er standa á fyrirtækinu.

Þá verður ekki talið að nokkuð það hafi komið fram við fjárnámsgerð þá sem um er deilt í máli þessu sem sýni fram á hlutdrægni sýslumannsins. Kveðið er á um það í 26. gr. laga um aðför að frestir skuli að jafnaði ekki veittir. Af greinargerð með 26. gr. laga um aðför verður ráðið að sýslumanni sé ekki heimilt nema í sérstökum undantekningartilvikum að fresta aðför í andstöðu við ofangreinda meginreglu lagagreinarinnar. Ekki hefur verið sýnt fram á að slík tilvik eigi við í þessu máli.

Samkvæmt bókun við fjárnámsgerðina var skorað á fyrirsvarsmenn varnaraðila að benda á eignir til fjárnáms. Svo virðist sem fyrirsvarsmenn varnaraðila hafi tekið hlutunum með léttúð og m.a. bent á sængurverasett. Í greinargerð þeirri, er lögð hefur verið fram af hálfu varnaraðila, er vísað til þess að óheimilt hafi verið að gera fjárnám í slíkri eign samkvæmt 43. gr. laga um aðför. Þessi rök eiga ekki við þar sem bent var á sængurverasettið sem eign varnaraðila Karma hf. Nefnd 43. gr. á að sjálfsögðu einungis við þegar fjárnám er gert hjá einstaklingum enda í lagagreininni vísað til þess að fjárnámsbannið sé sett til að gerðarþoli geti haldið látlaust heimili. Ljóst er að fyrirtæki halda ekki heimili. Fram hefur komið að fyrirsvarsmönnum varnaraðila var leiðbeint um þýðingu gerðarinnar og þeir hafa lýst því fyrir dóminum að þeir hafi áttað sig á þýðingu árangurslauss fjárnáms.

Samanber 2. mgr. 4. gr. laga nr. 90/1989 veldur það ekki vanhæfi sýslumanns að hann fari með innheimtu kröfu samkvæmt lögum eða stjórnvaldsfyrirmælum eins og um er að ræða í þessu máli.

Samkvæmt framansögðu ber því að hafna málatilbúnaði varnaraðila um ógildingu fjárnámsins vegna vanhæfis sýslumannsins þar sem ekkert bendir til þess að sýslumaðurinn hafi verið hlutdrægur við meðferð mála varnaraðila.

V.

Af hálfu varnaraðila hefur því verið haldið fram að hið árangurslausa fjárnám gefi ekki rétta mynd af fjárhag Karma hf. Skilyrði gjaldþrotaskipta skv. 1. tl. 2. mgr. 65. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. er að fjárnám það, sem krafa er grundvölluð á, gefi rétta mynd af fjárhag skuldara. Aðilar virðast hafa verið sammála um, að þær eignir, sem bent var á, dygðu ekki fyrir kröfu gerðarbeiðanda. Af hálfu varnaraðila var ekki bent á frekari eignir þrátt fyrir skyldu og áskorun þar um. Telja verður fullvíst að aðilar hafi vitað af því að verslunin Karma ætti lager og tæki. Hins vegar verður það ekki talið hnekkja hinu árangurslausa fjárnámi að ekki var bent á þær eignir fyrir kröfu gerðarbeiðanda sem þá nam kr. 4.821.853.

Við meðferð þessa máls hefur af hálfu varnaraðila verið vísað til þess að fleiri eignir séu í eigu fyrirtækisins, þ.á m. fiskvinnsluvél. Ekki hefur verið sýnt fram á verðmæti þeirrar vélar og raunar hefur ekki verið lögð fram eignarheimild varnaraðila fyrir vélinni. Hins vegar fylgir gögnum málsins yfirlýsing Magna Sveinssonar þar sem hann staðfestir að hafa keypt vél þessa á uppboði á árinu 1991 og síðar selt eigendum Karma hf. vélina. Þá liggur frammi í málinu yfirlýsing frá Karli Ágústssyni, starfsmanni Baaderumboðsins á Íslandi, þar sem fram kemur, að vél af þeirri gerð, sem varnaraðili kveðst eiga, gæti selst á 600.000,- til 1.000.000,- kr., sé hún í „vinnsluhæfu ástandi". Engin gögn hafa hins vegar verið lögð fram um raunverulegt virði vélar varnaraðila þar sem tillit sé tekið til ástands hennar o.s.frv.

Dómari endurupptók mál þetta eftir flutning þess 19. janúar sl. og beindi því til varnaraðila að leggja fram frekari gögn um eignir fyrirtækisins. Ákvörðun dómarans um endurupptöku byggðist á því, að kröfur skiptabeiðanda hefðu lækkað nokkuð frá því að fjárnámið var gert hinn 4. nóvember þar sem af hálfu varnaraðila hefur verið skilað skýrslum varðandi virðisaukaskatt og staðgreiðslu eins og áður er greint. Þrátt fyrir frest til gagnaöflunar voru ekki lögð fram önnur gögn af hálfu varnaraðila en ofangreind yfirlýsing Karls Ágústssonar. Málsvari varnaraðila krafðist þess hins vegar að bókað yrði að fyrirtækið ætti nægar eignir til tryggingar réttmætum kröfum. Sú yfirlýsing varð ekki skilin á annan veg en varnaraðili teldi áætlun skattyfirvalda ekki réttmæta kröfu.

Fram er komið í málinu að varnaraðili hefur ekki skilað skattframtölum síðustu 4 ár og því standa áætlanir á fyrirtækinu. Varnaraðili hefur lýst því að bókhaldsgögn vegna tekjuársins 1989 hafi týnst. Að sögn fyrirsvarsmanna varnaraðila er bókhald síðustu ára ófært en „upprað". Af þessum ástæðum hafa reikningar fyrirtækisins ekki verið lagðir fram í málinu og varnaraðili lagði ekki fram neitt af bókhaldsgögnum fyrirtækisins. Hins

vegar hefur verið lagt fram uppkast að rekstrarreikningi vegna ársins 1992 þar sem fram kemur að tap ársins hafi numið kr. 772.913,-. Þá hefur verið lagt fram eins konar milliuppgjör vegna tímabilsins frá 1. janúar 1990 til 1. október 1990. Þar kemur fram að um mjög óverulega starfsemi var að ræða á því ári og heildartekjur fyrirtækisins hafi verið kr. 66.190,-.

Ljóst er að kröfur sóknaraðila voru og eru að langmestu leyti byggðar á áætlunum. Líta ber til þess, að álagning skattyfirvalda sem byggð er á áætlun, er jafnréttmæt krafa og sú krafa, sem grundvölluð er á framtölum skattgreiðanda, sbr. m. a. 2. mgr. 96. gr. laga nr. 75/1981 um tekju- og eignarskatt. Við fjárnámsgerðina þann 4. nóvember sl. mótmælti varnaraðili kröfum skiptabeiðanda, þar sem um áætlanir væri að ræða. Á þeim tæpu fjórum mánuðum, sem síðan eru liðnir, virðist sem lítið hafi verið gert til að fá þessar áætlanir leiðréttar, en tvö bréf frá skattstjóra Austurlands liggja frammi í málinu þar sem fram kemur að varnaraðili eigi ekki óafgreidd skatterindi hjá embættinu. Er því ekki fært að virða varnaraðila það til hagsbóta þótt krafa skiptabeiðanda sé byggð á áætlunum.

Af hálfu sóknaraðila hefur verið lagt fram yfirlit yfir virðisaukaskattsgreiðslur varnaraðila á síðustu þremur árum. Þar kemur fram að virðisaukaskattsskyld velta fyrirtækisins hafi verið kr. 17.521.368,-. Hins vegar hefur fyrirtækið fengið greiddar samtals kr. 80.029,- úr ríkissjóði á tímabilinu vegna þess að innskattur hefur verið meiri en útskattur. Á vottorði frá Hlutafélagaskrá kemur fram, að hlutafé félagsins sé kr. 20.000,-.

Þegar framangreint er virt í heild þykir sýnt að rekstur fyrirtækisins geti ekki staðið undir skuldbindingum fyrirtækisins við skiptabeiðanda. Þá hefur ekki verið sýnt fram á að fyrirtækið eigi eignir sem tryggja myndu kröfur skiptabeiðanda, þótt verið geti, að varnaraðili eigi fiskvinnsluvél og að lager og tæki félagsins gætu verið einhvers virði. Ekki verður séð, að fært sé að hafna kröfu skiptabeiðanda á þeim grundvelli, að ekki hafi verið staðreynt virði eigna skuldara, þar sem skuldari benti ekki á eignir þessar til tryggingar við fjárnám og hefur ekki sýnt fram á það við meðferð máls þessa, að eignir þessar hrökkvi fyrir skuldum. Telja verður, eins og atvikum máls þessa er háttað, að varnaraðila beri að sýna fram á gjaldfærni, vilji félagið fá hnekkt kröfu skiptabeiðanda. Er því ekki ástæða til að ætla, að fjárnámsgerð sú, er fram fór 4. nóvember 1993, gefi ranga mynd af fjárhag skuldara í þá veru að hafna beri kröfu um gjaldþrotaskipti. Ber því með skírskotun til 1. tl. 2. mgr. 65. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. að verða við kröfu sýslumannsins í Neskaupstað um að bú Karma hf., kt. 680789-1429, verði tekið til gjaldþrotaskipta.

Sóknaraðili hefur ekki krafist málskostnaðar.

Úrskurðarorð:

Bú Karma hf., kt. 680789-1429, skal taka til gjaldþrotaskipta.